

Raport Roczny2023 ECSA (wyciąg)

ESCA wobec obecnych wyzwań na rynku żeglugowym

We wstępie, prezydent ECSA Philippos Philis przypomina, że firmy żeglugowe zrzeszone w Stowarzyszeniu Armatorów Wspólnoty Europejskiej stanowią filar działalności w przewozach morskich naszego kontynentu. Flota państw Unii Europejskiej ma 40 procentowy udział w globalnym tonażu, tworzy ponad 2 miliony miejsc pracy, w tym 685 tys. bezpośrednio w żegludze. Co roku do wspólnego europejskiego GDP wnosi 54 mld euro.

Z kolei Sekretarz Generalny ECSA Sotris Raptis podkreśla, że ostatnie lata były bardzo burzliwe dla europejskich armatorów. Pandemia, wojna w Ukrainie, kryzys energetyczny, z drugiej strony przyjęcie bardzo ambitnego programu klimatycznego Fit for 55 – to tylko niektóre wyzwania, przed którymi stanęły firmy żeglugowe. Tematy te znalazły się również w czołowych miejscach dyskusji na spotkaniach i konferencjach, w jakich brali udział przedstawiciele ECSA w 2023 r. Z pozostałych ważnych kwestii, którymi zajmowała się ECSA warto też wyróżnić : inwestowanie w czyste paliwa żeglugowe, troska o utrzymanie kadr morskich i podnoszenie ich kwalifikacji na rzecz zielonej transformacji. Odnotowano sukces związany z uznaniem przez Komisję Europejską systemu szkoleń i wydawania certyfikatów dla filipińskich marynarzy, których aż 200 tysięcy funkcjonuje na międzynarodowym rynku pracy - co było przedmiotem starań ECSA.

Jak piszą autorzy raportu, w 2020 roku Stowarzyszenie Armatorów Wspólnoty Europejskiej przeszło ważne zmiany, związane w wytyczeniu nowej strategii, wizji oraz wartości. Odtąd organizacja chce aktywniej uczestniczyć w zabieganiu o realizację interesów europejskich armatorów, także na polu politycznym. Odświeżony wizerunek ma realizować kadra Sekretariatu ECSA, w 80 proc. odnowiona po 2020 r. Stowarzyszenie zmieniło swój statut, uprościło proces decyzyjny, wprowadziło bardziej czytelny system finansowania oraz poboru składek. ECSA stawia również na lepszą komunikację, zarówno ze swoimi członkami, jak i za pośrednictwem środków masowego przekazu, z szeroką opinią publiczną.

Europejski Szczyt Żeglugowy

W działaniach o charakterze konferencyjnym ECSA, najważniejszym wydarzeniem 2023 roku był Europejski Szczyt Żeglugowy (European Shipping Summit) zorganizowany przez Stowarzyszenie w dniach 19-20 września 2023 r. W ciągu dwóch dni 600 uczestników konferencji, w tym najlepszych ekspertów z branży, dyskutowało podczas 12 sesji o najważniejszych kwestiach dla współczesnej żeglugi, w tym zachowaniu konkurencyjności europejskich armatorów a także zapewnieniu trwałości dostaw żywności i surowców

energetycznych za pomocą transportu morskiego. Ważnym punktem obrad było wystąpienie otwierające byłego przewodniczącego Komisji Europejskiej Jose Manuela Baroso oraz mowa wygłoszona na uroczystej kolacji przez obecnego wiceprzewodniczącego KE Margaritisa Schinasa, w której powiedział on m.in. że „Europejski sektor żeglugowy wciąż się umacnia i stale rośnie, tak by być największym, najbezpieczniejszym i najbardziej niezawodnym na świecie”.

Podczas wrześniowego Szczytu, oprócz roli organizatora, ECSA była współgospodarzem czterech sesji, podczas których mówiono m.in. o podnoszeniu kwalifikacji kadr morskich, finansowaniu budowy statków, dekarbonizacji w gospodarce morskiej oraz wprowadzeniu przepisów o paliwach alternatywnych w europejskich portach (FuelEU Maritime Regulation).

Dostęp do paliw alternatywnych - priorytetem

Wśród najważniejszych spraw, jakimi zajmowała się w 2023 r. ECSA była kwestia dostępu armatorów do paliw alternatywnych. Zwrócono uwagę, że Stany Zjednoczone aktywnie pracują nad tym problemem przyjmując program budowy infrastruktury produkcji i składowania ekologicznych paliw w ramach US Inflation Reduction Act. Jego europejskim odpowiednikiem ma być Green Deal Industrial Plan, przyjęty w lutym 2023 r. oraz Regulation on a Net-Zero Industry Act (NZIA). ECSA aktywnie zabiegała aby w ramach tej nowej strategii zwiększyć pulę paliw niskoemisyjnych dla statków. Temat ten był podnoszony na grudniowych obradach Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej a rozstrzygnięcia w tej sprawie mają zapaść w 2024 r.

Na Forum Parlamentu Europejskiego ECSA skutecznie sprzeciwiła się zwiększeniu konieczności stosowania biopaliw oraz RFNBO (paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego) przez ciężki transport drogowy co ostatecznie uderzyłoby także w sektor żeglugowy. Stowarzyszenie zabiegało również by stosowne zapisy dotyczące paliw alternatywnych znalazły się w treści nowej Dyrektywy o Odnawialnej Energii. Ustalono zatem, że państwa posiadające porty morskie EU będą musiały do 2030 r. przeznaczyć co najmniej 1,2 proc. swoich paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego dla sektora morskiego.

Od stycznia 2024 r. żegluga objęta jest europejskim schematem handlu prawami do emisji (EU ETS). ECSA usilnie zabiegała aby proces ten był jak najmniej bolesny dla sektora żeglugowego. Stowarzyszeniu udało się przekonać decydentów aby skierować 20 mln pozwoleń (allowances) o wartości ok. 2 mld euro z ETS do EU Innovation Fund, z bezpośrednim przeznaczeniem dla transportu morskiego. ECSA zabiegała również o to by w Dyrektywie znalazł się zapis o obciążaniu kosztami zakupów praw do emisji na komercyjnych operatorów statków, w myśl zasady „ten kto emituje - płaci”.

ECSA zabiega o interesy marynarzy

Dużym sukcesem w działaniach ECSA w 2023 r. było w marcu 2023 r. wyrażenie zgody przez Komisję Europejską na uznanie systemu szkolenia i certyfikacji filipińskich marynarzy oraz potwierdzenie ich zgodności z Konwencją STCW. Oznacza to, że Filipińczycy będą mogli kontynuować swoją pracę na statkach bander unijnych.

W 2023 r. ECSA wraz ze swoim partnerem społecznym Europejską Federacją Pracowników Transportu (ETF) wdrożyła projekt o nazwie SkillSea, za którym stoi międzysektorowe konsorcjum z 16 europejskich krajów. Projekt ten wprowadza nowe pakiety edukacyjne dla marynarzy, dotyczące kwestii ochrony środowiska oraz umiejętności informatycznych. Wpisuje się to w ogólną strategię podniesienia kompetencji 800 tysięcy marynarzy w ciągu następnych 10 lat będącą odpowiedzią na wyzwania związane z nowymi technologiami, ekologicznymi paliwami oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa. Temat ten był także podniesiony przez przedstawicieli ECSA na specjalnie dedykowanemu tej kwestii śniadaniu zorganizowanym podczas posiedzenia Parlamentu Europejskiego w grudniu 2023 r.

Jedną z ważniejszych aktywności ECSA w 2023 r. było wspieranie zróżnicowania płci w pracy na statkach oraz przedsiębiorstwach żeglugowych. Stowarzyszenie, za pośrednictwem mediów elektronicznych oraz imprez o charakterze konferencyjnym, promowało projekt WESS, stwierdzający, że kobiety stanowią zdecydowaną mniejszość wśród marynarzy oraz wskazujący sposoby, jak to zmienić. ECSA współpracuje w tym zakresie z takimi organizacjami jak ETF, ICS, Wista International oraz Women in Transport Platform for Change, działający przy Komisji Europejskiej.

W kwestii ochrony praw marynarzy ECSA zabiegała również o to by wszelkie lokalne przepisy danego kraju dotyczące np. pensji marynarskich oraz warunków pracy na statkach marynarzy były zgodne z prawem międzynarodowym, w tym z Konwencją MLC oraz Konwencją UNCLOS.